

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ และเจตคติ กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยใช้แบบสอบถามถามประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล จำนวน 400 คน จำแนกย่อยเป็น 4 ชุมชน เก็บข้อมูลโดยเทคนิคเชิงคุณภาพ ในการสัมภาษณ์เจาะลึกแบบกึ่งโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการแก้ไขปัญหามูลฝอย วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา และทดสอบสมมติฐานด้วยสถิติ Chi-Square และสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) นำเสนอข้อมูลด้วยตารางประกอบการบรรยาย การสัมภาษณ์เจาะลึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความหมายในรูปแบบของการวิเคราะห์เนื้อหา ตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

ลำดับการวิเคราะห์ข้อมูล

- ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง
- ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย
- ตอนที่ 3 เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย
- ตอนที่ 4 พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย
- ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยกับตัวแปรต่างๆ
- ตอนที่ 6 ผลการสัมภาษณ์เจาะลึก (depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคมระยะเวลาในการอยู่อาศัย โดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ประเภทที่อยู่อาศัย ปรากฏตามตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง (n=400)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	163	40.75
หญิง	237	59.25
2. อายุ		
12-17 ปี	45	11.25
18-25 ปี	30	7.50
26-33 ปี	94	23.50
34-41 ปี	77	19.25
42-49 ปี	65	16.25
50-57 ปี	48	12.00
58 ปี ขึ้นไป	41	10.25
3. ระดับการศึกษา		
ประถมศึกษา	88	22.00
มัธยมศึกษา	95	23.75
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	109	27.25
อนุปริญญา	43	10.75
ปริญญาตรี	65	16.25

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
4.อาชีพ		
เกษตรกร/ทำสวน	64	16.00
ค้าขาย	52	13.00
รับจ้าง	126	31.50
นักเรียน/นักศึกษา	56	14.00
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	44	11.00
ธุรกิจส่วนตัว	58	14.50
5. รายได้		
ไม่เกิน 5,000 บาท	82	20.50
5,001-10,000 บาท	165	41.25
มากกว่า 10,000 บาท	153	38.25
6. สถานภาพทางสังคม		
กรรมการชุมชน	22	5.50
ประชาชนทั่วไป	293	73.25
อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน	48	12.00
อื่นๆ	37	9.25
7. ระยะเวลาในการอยู่อาศัย		
น้อยกว่า 6 เดือน	30	7.50
6 เดือน – 1 ปี	38	9.50
1 – 5 ปี	49	12.25
5 – 10 ปี	96	24.00
มากกว่า 10 ปี	187	46.75

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลส่วนบุคคล	จำนวน (ราย)	ร้อยละ
8. ประเภทที่อยู่อาศัย		
บ้านตนเอง	272	68.00
บ้านเช่า	72	18.00
อาศัยอยู่กับผู้อื่น	56	14.00
รวม	400	100.00

จากตาราง 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คือเพศหญิง ร้อยละ 59.25 เพศชาย ร้อยละ 40.75 มีอายุระหว่าง 26-33 ปี มากที่สุด ร้อยละ 23.50 รองลงมา คือ อายุ 34-41 ปี ร้อยละ 19.25 อายุไม่เกิน 18-25 ปี มีจำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 7.50 การศึกษาสูงสุดระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 27.25 รองลงมา คือระดับมัธยมศึกษา ร้อยละ 23.75 และจบการศึกษาระดับอนุปริญญา จำนวนน้อยที่สุด คือ ร้อยละ 10.75 ประกอบอาชีพรับจ้าง จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 31.50 รองลงมา อาชีพเกษตรกร/ทำสวน ร้อยละ 16.00 และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 11.00 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 5,001-10,000 บาท จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 41.25 รองลงมา คือรายได้มากกว่า 10,000 บาท ร้อยละ 38.25 และรายได้ไม่เกิน 5,000 บาท จำนวนน้อยที่สุด ร้อยละ 20.50 สถานภาพทางสังคมเป็นประชาชนทั่วไป จำนวนมากที่สุด ร้อยละ 73.25 รองลงมา มีสถานภาพทางสังคมเป็นตำแหน่งอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ร้อยละ 12.00 ตำแหน่งอื่นๆ เช่น สมาชิกสภาเทศบาล ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ฯลฯ ร้อยละ 9.25 และตำแหน่งกรรมการชุมชน น้อยที่สุด ร้อยละ 5.50 มีระยะเวลาในการอยู่อาศัย มากกว่า 10 ปี มากที่สุด ร้อยละ 46.75 รองลงมา มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยระหว่าง 5 – 10 ปี ร้อยละ 24.00 และน้อยที่สุด มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยน้อยกว่า 6 เดือน ร้อยละ 7.50 อาศัยอยู่บ้านตนเอง มากที่สุด ร้อยละ 68.00 รองลงมาอาศัยอยู่บ้านเช่า ร้อยละ 18.00 และน้อยที่สุดอาศัยอยู่กับผู้อื่น ร้อยละ 14.00 ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย

การวิเคราะห์ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอเมืองสตุล จังหวัดสตุล ประกอบด้วยความรู้ทั่วไป คือความหมายของมูลฝอย ผลกระทบหรือ

อันตรายที่เกิดจากมูลฝอย กฎหมายที่เกี่ยวข้องและระบบการจัดการมูลฝอย โดยการแจกแจงค่าความถี่ ร้อยละค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในรูปแบบตาราง ดังตาราง 3

ตาราง 3 ร้อยละของกลุ่มตัวอย่างที่ตอบถูก-ผิด ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย

ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย	ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)
1. ความรู้ทั่วไป		
1.1 ความหมายของมูลฝอย		
1. มูลฝอยสด หมายถึง มูลฝอยที่ย่อยสลายได้ง่าย เช่น เศษกระดาษ เศษอาหาร เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น	30.25	69.75
2. มูลฝอยรีไซเคิล ได้แก่ กระดาษลูกฟูก กระดาษแข็ง กระดาษหนังสือพิมพ์ ขวดแก้ว พลาสติกหนา เหล็กและโลหะต่าง ๆ สามารถนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้	80.50	19.50
3. มูลฝอยทั่วไป โดยปกติจะไม่นำมาใช้อีกได้แก่ กุ้งพลาสติกที่ไม่สะอาดของบะหมี่ ถุงกรอบแกรบ ฟรอยด์ โฟม เป็นต้น	74.50	25.50
4. มูลฝอยอันตรายหรือเป็นพิษ เช่น แบคทีเรียรถยนต์ หลอดไฟฟ้า ถ่านไฟฉาย กระป๋องยาฆ่าแมลงเป็นมูลฝอยที่ส่งผลกระทบต่อระยะยาว	80.75	19.25
1.2 ผลกระทบหรืออันตรายจากมูลฝอย		
5. กองมูลฝอยเป็นแหล่งอาหารและแหล่งเพาะพันธุ์ของแมลงและของสัตว์นำโรคต่าง ๆ เช่น แมลงสาบ แมลงวัน แมลงหวี่ ยุง หนู สุนัข แมว	80.50	19.50
6. แมลงสาบ เป็นพาหะนำโรคเรื้อรัง กาฬโรค โรคบิด โรคท้องเสียในเด็ก โรคติดเชื้อของช่องขับถ่าย โรคฝีและผิวหนังพุพองโรคในระบบทางเดินอาหาร โรคอาหารเป็นพิษ และโรคไทฟอยด์	65.75	34.25
1.2 ผลกระทบหรืออันตรายจากมูลฝอย (ต่อ)		
7. แมลงวัน เป็นพาหะนำโรคอหิวาตกโรค และอุจจาระร่วง	78.00	22.00
8. แมลงหวี่ เป็นพาหะนำโรค อุจจาระร่วง บิด ไทฟอยด์ อหิวาตกโรคอาหารเป็นพิษและไข่เลือดออก	53.00	47.00
9. ยุง ที่มีแหล่งเพาะพันธุ์ตามภาชนะที่มีน้ำขัง มูลฝอยที่มีน้ำขัง นำโรคไข้เลือดออก และสร้างความรำคาญให้กับผู้ที่อยู่อาศัยบริเวณใกล้เคียง	74.25	25.75
10. สุนัขและแมวที่ชอบหาอาหารกินตามกองมูลฝอย สามารถช่วยลดการแพร่ระบาดของเชื้อโรคได้อีกทางหนึ่ง	65.50	34.50

ตาราง 3 (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย	ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)
11. โรคบิด ส่วนใหญ่มักไม่ปรากฏอาการ แต่อาจเป็นแบบบิดเฉียบพลันมีไข้สูง หนาวสั่น อุจจาระร่วงมีเลือดหรือมูกปนเลือด หรือมีอาการเล็กน้อย อุจจาระร่วงมีเลือดหรือมูกปนสลับกับอาการท้องผูก เชื้ออาจแพร่กระจายไปตามกระแสโลหิต ทำให้เกิดก้อนฝีที่ตับ ปอด หรือสมอง	64.50	35.50
12. โรคอหิวาตกโรค ส่วนใหญ่จะมีอาการเพียงเล็กน้อย ในรายที่เป็นรุนแรงจะถ่ายเป็นน้ำครวระมาก ๆ มีกลิ่นอุจจาระเหมือนน้ำขาวข้าวกลิ่นเหม็นคาว มักไม่มีอาการปวดท้อง หากไม่ได้รับการทดแทนสารน้ำและเกลือแร่จะทำให้เสียชีวิตภายใน 2-3 ชั่วโมง	77.75	22.25
13. โรคตาแดง จะมีอาการตาแดง เคืองตา ตาขาวจะมีสีแดงเรื่อ ๆ น้ำตาไหล เจ็บตา และมักจะมีอาการต่อมน้ำเหลืองหลัง หูอักเสบ และบวม ซึ่งอาการดังกล่าว มักจะไม่รุนแรง ไม่จำเป็นต้องพบแพทย์	55.25	44.75
14. ไข้เลือดออก มีอาการสำคัญที่เป็นรูปแบบค่อนข้างเฉพาะ คือ ไข้สูงลอย 2 - 7 วัน , มีอาการเลือดออก ส่วนใหญ่จะพบที่ผิวหนัง, ตับโต กดเจ็บ, และมีอาการเหมือนไข้หวัดคือ ไอ น้ำมูกใส ไข้สูง	41.25	58.75
15. ยุงรำคาญ ที่มีแหล่งเพาะพันธุ์ในน้ำสกปรก น้ำค้ำ ไม่เป็นพาหะนำโรค นอกจากสร้างความรำคาญเท่านั้น	59.50	40.50
1.2 ผลกระทบหรืออันตรายจากมูลฝอย (ต่อ)		
16. โรคกาฬโรคระยะฟักตัวโดยทั่วไปอยู่ระหว่าง 2-6 วัน อาการของโรคเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จะมีอาการไข้สูง หนาวสั่น ปวดศีรษะ ต่อมน้ำเหลืองโตและปวดมากอาจจะมีอาการท้องเสียถ่ายเป็นน้ำครวระมาก ๆ กลิ่นเหม็นเหมือนน้ำขาวข้าว เหม็นคาวร่วมด้วย	34.75	65.25
17. โรคฉี่หนู จะมีอาการไข้สูง หนาวสั่น ปวดศีรษะรุนแรง ปวดเมื่อยตากล้ามเนื้อ คล้ายกับไข้หวัดใหญ่ บางรายมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน เจ็บคอ ไอ เจ็บหน้าอก หรือบางรายอาจมีอาการปวดตรงซี่โครงด้านขวาและอาจมีอาการตาเหลืองเล็กน้อยหลังจากเป็นไข้ 2-5 วัน บางรายอาจเสียชีวิตได้	76.75	23.25
18. โรคพิษสุนัขบ้า อาการเริ่มแรก อาจมีอาการไม่สบาย ครั่นเนื้อครั่นตัวมีไข้ต่ำ ๆ อ่อนเพลีย เบื่ออาหาร เจ็บคอ คล้ายเป็นหวัด อาจมีอาการคลื่นไส้ปวดท้อง และที่พบบ่อย คือ อาการคัน เสียหรือขาบริเวณแผลที่ถูกกัด ถ้าหากรักษาไม่ทันเวลา อาจเสียชีวิตได้	72.25	27.75

ตาราง 3 (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย	ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)
19. โลหะหนักประเภทสารปรอทซึ่งอยู่ในมูลฝอยอันตรายจำพวกหลอดไฟฟ้าเข้าสู่ร่างกายได้โดยตรงจากการหายใจ จะถูกดูดซึมเข้าสู่ระบบหมุนเวียนเลือดทันที พืชจากการได้รับสารปรอทนาน ๆ สะสมจนถึงระดับหนึ่งจะทำให้เกิดอาการมือและใบหน้าเกิดอาการบวมและเจ็บบางคนอาจเกิดอาการเหน็บชาบางส่วนจนเป็นอัมพาต	77.00	23.00
20. อาการพิษเฉียบพลันของผู้ที่ได้รับสารปรอทคราวเดียวกันในปริมาณมาก จะมีอาการ คลื่นไส้ อาเจียน ปวดอวัยวะในช่องท้อง ท้องเสีย ถ่ายเป็นเลือด ชัก กระตุก เดินเซ การเคลื่อนไหวกล้ามเนื้อผิดปกติ	80.75	19.25
21. โลหะหนักประเภทสารแคดเมียม ซึ่งอยู่ในมูลฝอยอันตรายจำพวกแบตเตอรี่ อุปกรณ์ไฟฟ้า หากสะสมในร่างกายในปริมาณที่สูง ทำให้เกิดโรคมะเร็ง ความดันโลหิตสูง ปวดกระดูกสันหลัง ไตพิการ	68.25	31.75
22. อาการที่ปรากฏทางไตจะเกิดขึ้นหลังจากได้รับสารพิษของแคดเมียมเข้าไปสะสม ในร่างกายที่ละน้อย นานมากกว่า 5 ปี	28.25	71.75
23. อาการพิษเฉียบพลันของผู้ที่ได้รับสารตะกั่ว จะมีอาการท้องเสียอย่างรุนแรง ช็อคมีเลือด	32.25	67.75
24. โลหะหนักประเภทสารตะกั่วซึ่งอยู่ในมูลฝอยอันตรายจำพวก แบตเตอรี่ กระจกฆ่าแมลง เครื่องใช้และอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ อุปกรณ์ไฟฟ้า สารพิษสามารถเข้าสู่ร่างกาย ได้เพียงทางเดียวคือทางผิวหนัง	49.00	51.00
1.2 ผลกระทบหรืออันตรายจากมูลฝอย (ต่อ)		
25. โลหะหนักประเภทสารตะกั่ว ซึ่งอยู่ในมูลฝอยอันตราย เมื่อเข้าสู่ร่างกาย สะสมจนถึง ระดับหนึ่ง จะทำให้มีผลต่อตับ หัวใจและเส้นเลือด ภาวะเจริญพันธุ์ โครโมโซม และก่อให้เกิดโรคมะเร็ง และความพิการแต่กำเนิดอีกด้วย	65.75	34.25
1.3 กฎหมายที่เกี่ยวข้อง		
26. เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่การให้บริการเก็บขน หรือกำจัดมูลฝอยของเทศบาลตำบลจตุร จะต้องเสียค่าธรรมเนียมการให้บริการเก็บขนมูลฝอยให้แก่เทศบาลตามอัตราที่กำหนดไว้	74.00	26.00
27. ผู้ใดจะทำการ ถ่าย เท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นซึ่งสิ่งปฏิกูล มูลฝอยในที่หรือทางสาธารณะ นอกจากในที่ที่เทศบาลจัดไว้	66.50	33.50

ตาราง 3 (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย	ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)
28. เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใด ๆ ต้องจัดให้มีที่รองรับมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะอย่างเพียงพอและเหมาะสมที่เจ้าพนักงานท้องถิ่น โดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุข ประกาศกำหนด	76.50	23.50
2. ระบบการจัดการมูลฝอย		
29. ห้ามผู้ใดดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือ โดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการ เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น	75.25	24.75
30. ผู้ใด ไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัติว่าด้วยการกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย โดยไม่มีเหตุผลหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ที่ควรระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 2 เดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	75.50	24.50
31. ผู้รับผิดชอบการจัดการมูลฝอยในชุมชน คือเทศบาลตำบลสูงเท่านั้น ไม่ใช่หน้าที่ของชุมชนหรือครอบครัวแต่อย่างใด	63.50	36.50
32. การใช้ถุงพลาสติกใส่ของใบใหญ่ใบเดียว มากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบสามารถลดปริมาณมูลฝอยในครัวเรือนและชุมชนได้อีกทางหนึ่ง	75.75	24.25
33. การคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้งทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยน้อยลง	65.75	34.25
34. มูลฝอยประเภทกล่องกระดาษหรือหนังสือพิมพ์ พลาสติก ขวด และโลหะบางชนิด สามารถเก็บไว้ขายกับร้านซื้อของเก่าหรือนำกลับมาใช้ประโยชน์ได้อีก ช่วยลดค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอย	78.25	21.75
35. การคัดแยกประเภทมูลฝอยเพื่อนำไปขาย เป็นวิธีหนึ่งที่ทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น	78.25	21.75
36. การตั้งโครงการธนาคารมูลฝอยหรือวัสดุรีไซเคิลเป็นการลดปริมาณมูลฝอยในชุมชน	76.75	23.25
37. การทิ้งมูลฝอยสด ไม่จำเป็นต้องมีภาชนะรองรับ	68.25	31.75
38. การทิ้งมูลฝอยในระบบถังใบเดียวรวมกันทุกประเภท จะต้องนำไปกำจัดด้วยวิธีการเผาจึงจะเหมาะสมที่สุด	50.50	49.50

ตาราง 3 (ต่อ)

ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย	ตอบถูก (ร้อยละ)	ตอบผิด (ร้อยละ)
39. การกำจัดมูลฝอยโดยการทำขยะหอม (ปุ๋ยหมักชีวภาพ) เป็นการนำเศษอาหารมาหมักโดยไม่ต้องผ่านการคัดแยกก่อน	51.75	48.25
40. การนำมูลฝอยประเภทเศษอาหารไปเลี้ยงสัตว์จะต้องผ่านความร้อนก่อน เพื่อให้ความร้อนฆ่าเชื้อโรคและพยาธิที่ปนมากับเศษอาหาร	65.50	34.50

จากตาราง 3 พบว่าคำถามที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุดในประเด็นความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับมูลฝอยซึ่งเป็นคำถามเกี่ยวกับความหมายของมูลฝอย คือกลุ่มตัวอย่าง ไม่ทราบว่า มูลฝอยสด หมายถึงมูลฝอยที่ย่อยสลายได้ง่าย เช่น เศษกระดาษ เศษอาหาร เศษเนื้อสัตว์ เป็นต้น ร้อยละ 69.75

คำถามเกี่ยวกับผลกระทบหรืออันตรายจากมูลฝอย ที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุดใน 3 อันดับแรก คือไม่ทราบว่าอาการที่ปรากฏทางไตจะเกิดขึ้นหลังจากได้รับสารพิษของแกลดเมียมเข้าไปสะสม ในร่างกายทีละน้อย นานมากกว่า 5 ปี ร้อยละ 71.75 รองลงมาคือไม่ทราบว่าอาการพิษเฉียบพลันของผู้ที่ได้รับสารตะกั่ว จะมีอาการท้องเสียอย่างรุนแรง ร้อยละ 67.75 และไม่ทราบว่าโรคกาฬโรค มีระยะฟักตัวโดยทั่วไปอยู่ระหว่าง 2-6 วัน อาการของโรคเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว จะมีอาการไข้สูง หนาวสั่น ปวดศีรษะ ต่อม้ำเหลืองโตและปวดมากอาจมีอาการท้องเสียถ่ายเป็นน้ำคราวละมาก ๆ กลิ่นเหม็นเหมือนน้ำขาวขำ เหม็นคาวร่วมด้วย ร้อยละ 65.25

คำถามเกี่ยวกับระบบการจัดการมูลฝอย ที่กลุ่มตัวอย่างตอบผิดมากที่สุดใน 3 อันดับแรกคือการทิ้งมูลฝอยในระบบถังใบเดียวรวมกันทุกประเภท จะต้องนำไปกำจัดด้วยวิธีการเผาจึงจะเหมาะสมที่สุด ร้อยละ 49.50 รองลงมาคือไม่ทราบว่ากำจัดมูลฝอยโดยการทำขยะหอม (ปุ๋ยหมักชีวภาพ) เป็นการนำเศษอาหารมาหมักโดยต้องผ่านการคัดแยกก่อน ร้อยละ 48.25 และตอบผิดว่าผู้รับผิดชอบการจัดการมูลฝอยในชุมชน คือเทศบาลตำบลลุง เท่านั้น ไม่ใช่หน้าที่ของชุมชนหรือครอบครัวแต่อย่างใด ร้อยละ 36.50 ตามลำดับ

ตาราง 4 จำนวน ร้อยละ ระดับความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ตำบลจตุร อำเภอเมือง จังหวัดสตูล

ระดับคะแนนความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย	จำนวน (n=400)	ร้อยละ (100.00)
ดีมาก (32-40)	114	28.50
ดี (28-31)	125	31.25
ปานกลาง (24-27)	71	17.75
น้อย (20-23)	14	3.50
น้อยมาก (0-19)	76	19
รวม	400	100.00
$\bar{X} = 26.08$	S.D. = 8.45	Min = 5
		Max = 38

จากตาราง 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยอยู่ในระดับดี จำนวน 125 คน ร้อยละ 31.25 รองลงมาเป็นระดับดีมาก จำนวน 114 คน ร้อยละ 28.50 ระดับน้อยมาก จำนวน 76 คน ร้อยละ 19 ระดับปานกลาง จำนวน 71 คน ร้อยละ 17.75 และระดับน้อย จำนวน 14 คน ร้อยละ 3.50 โดยมีคะแนนเฉลี่ยที่ 26.08 นั่นคือในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างมีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยอยู่ในระดับปานกลาง

ตอนที่ 3 เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย

การวิเคราะห์เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอมืองสตูล จังหวัดสตูล ได้แก่ ระบบการจัดการมูลฝอย กฎหมายที่เกี่ยวข้องและมาตรการส่งเสริมการจัดการมูลฝอย โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในข้อย่อยและภาพรวม นำเสนอในรูปแบบตาราง ดังปรากฏตามตาราง 5

ตาราง 5 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับเจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอมืองสตูล จังหวัดสตูล

เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย	ระดับเจตคติ				\bar{X}	S.D.	แปลความ
	เห็นด้วยอย่างย้ง	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างย้ง			
1. ระบบการจัดการมูลฝอย							
1. ประชาชนจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยและการจัดการมูลฝอย	133 (33.25)	102 (25.50)	60 (15.00)	105 (26.25)	2.66	1.19	ดี
2. การคัดแยกมูลฝอยก่อนทิ้งจะทำให้เทศบาลตำบลลุงเสียค่าใช้จ่ายในการกำจัดมูลฝอยน้อยลง	99 (24.75)	138 (34.50)	36 (9.00)	127 (31.75)	2.52	1.18	ดี
3. การทิ้งมูลฝอยในระบบถังใบเดียวรวมกันทุกประเภทจะต้องนำไปกำจัดด้วยวิธีการเผาจึงจะเหมาะสมที่สุด	100 (25.00)	45 (11.25)	105 (26.25)	150 (37.50)	2.76	1.20	ดี
4. การทิ้งมูลฝอยระบบถังมูลฝอยสามใบจะแยกมูลฝอยเปียกและมูลฝอยแห้ง มูลฝอยมีพิษ ออกจากกัน ทำให้ประหยัดงบประมาณและประหยัดเวลาในการเก็บขน	152 (38.00)	47 (11.75)	115 (28.75)	86 (21.50)	2.34	1.19	ไม่ค่อยดี

ตาราง 5 (ต่อ)

เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย	ระดับเจตคติ				\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง			
1. ระบบการจัดการมูลฝอย (ต่อ)							
5. มูลฝอยที่เกิดขึ้นภายใน ครัวเรือนของท่าน ควร แยกทิ้งในถุง ก่อนที่รถ เก็บขนมูลฝอยจะมาเก็บ	123 (30.80)	80 (20.00)	68 (17.00)	129 (32.20)	2.49	1.23	ไม่ ค่อยดี
6. การกำจัดมูลฝอยโดยการ ทำขยะหอม (ปุ๋ยหมัก ชีวภาพ) ให้นำเศษอาหาร มาหมักโดยไม่ต้องผ่าน การคัดแยกก่อน	92 (23.00)	52 (13.00)	98 (24.50)	158 (39.50)	2.81	1.18	ดี
7. การนำมูลฝอยประเภทเศษ อาหาร ไปเลี้ยงสัตว์จะต้อง ผ่านความร้อนก่อน เพื่อให้ความร้อนฆ่าเชื้อ โรคและพยาธิที่ปนมากับ เศษอาหาร	118 (29.50)	136 (34.00)	49 (12.25)	97 (24.25)	2.69	1.14	ดี
8. การกำจัดมูลฝอยประเภท เศษอาหาร เศษผักผลไม้ ควรใช้วิธีฝังกลบ	80 (20.0)	85 (21.25)	94 (23.50)	141 (35.25)	2.26	1.14	ไม่ ค่อยดี
9. การใช้ถุงพลาสติกใส่ของ ใบใหญ่ใบเดียว มากกว่า ใบเล็กหลายๆ ใบสามารถ ลดปริมาณมูลฝอยใน ครัวเรือนและชุมชนได้อีก ทางหนึ่ง	128 (32.00)	115 (28.75)	51 (12.75)	106 (26.50)	2.66	1.18	ดี

ตาราง 5 (ต่อ)

เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย	ระดับเจตคติ				\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง			
1. ระบบการจัดการมูลฝอย (ต่อ)							
10. การแยกเก็บถุงพลาสติก ใช้แล้วแต่ไม่ประสงค์ ไว้เพื่อนำกลับมาใช้ ประโยชน์ อีก	132 (33.00)	93 (23.25)	28 (7.00)	147 (36.75)	2.53	1.28	ดี
11. การใช้ถุงผ้าหรือตะกร้า สำหรับใส่ของมาใส่แทน ถุงพลาสติก เพื่อลดมูล ฝอยจากการใช้ถุงพลาสติก และสามารถใช้ได้หลายครั้ง	174 (43.50)	55 (13.75)	45 (11.25)	126 (31.50)	2.69	1.31	ดี
12. มูลฝอยประเภทกล่อง กระดาษหรือหนังสือพิมพ์ พลาสติก ขวด และโลหะ บางชนิด สามารถเก็บไว้ ขายกับร้านซื้อของเก่าหรือ นำกลับมาใช้ประโยชน์ได้ อีก ช่วยลดค่าใช้จ่ายใน การกำจัดมูลฝอย เป็นวิธี หนึ่งที่ทำให้ครอบครัวมี รายได้เพิ่มขึ้น	160 (40.00)	48 (12.00)	64 (16.00)	128 (32.00)	2.60	1.29	ดี
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง							
13. ห้ามผู้ใดทำการ ถ่าย เท ทิ้งหรือทำให้มีขึ้นซึ่งสิ่ง ปฏิกูลมูลฝอยในที่หรือ ทางสาธารณะ นอกจากใน ที่ที่เทศบาลจัดไว้	62 (15.50)	142 (35.50)	110 (27.50)	86 (21.50)	2.45	1.00	ไม่ ค่อยดี

ตาราง 5 (ต่อ)

เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย	ระดับเจตคติ				\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง			
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)							
14. เจ้าของหรือผู้ครอบครอง อาคารหรือสถานที่ใด ๆ ต้องจัดให้มีที่รองรับมูล ฝอยที่ถูกสุขลักษณะอย่าง เพียงพอและเหมาะสมที่ เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดย คำแนะนำของเจ้าพนักงาน สาธารณสุขประกาศ กำหนด	115 (28.75)	130 (32.50)	70 (17.50)	85 (21.25)	2.69	1.01	ดี
15. ค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขนมูลฝอยของแต่ละ ครัวเรือนขึ้นอยู่กับปริมาณ มูลฝอยที่นำมาทิ้ง	88 (22.00)	85 (21.25)	120 (30.00)	107 (26.75)	2.38	1.01	ไม่ ค่อยดี
16. ห้ามผู้ใดดำเนินกิจการรับ ทำการเก็บ ขน หรือกำจัด มูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจ หรือโดยได้รับประโยชน์ ตอบแทนด้วยการคิด ค่าบริการเว้นแต่จะได้รับ ใบอนุญาตจากเจ้าพนักงาน ท้องถิ่น	108 (27.00)	121 (30.25)	68 (17.00)	103 (25.75)	2.59	1.14	ดี

ตาราง 5 (ต่อ)

เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย	ระดับเจตคติ				\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง			
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)							
17. ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัติว่าด้วยการกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย โดยไม่มีเหตุผลหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 2 เดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ	87 (21.75)	147 (36.75)	110 (27.50)	56 (14.00)	2.66	0.97	ดี
3. มาตรการส่งเสริมการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ							
18. ผู้รับผิดชอบการจัดการมูลฝอยในชุมชน คือเทศบาล ตำบล ลุง เท่านั้น ไม่ใช่หน้าที่ของชุมชนหรือครอบครัวแต่อย่างใด	102 (25.50)	49 (12.25)	63 (15.75)	186 (46.50)	2.83	1.25	ดี
19. การตั้งโครงการธนาคารมูลฝอยหรือวัสดุรีไซเคิลเป็นการลดปริมาณมูลฝอยในชุมชน	126 (31.50)	28 (7.00)	104 (26.00)	142 (35.50)	2.35	1.25	ไม่ ค่อยดี
20. การคัดแยกมูลฝอยสด หรือเศษอาหาร ไปทำปุ๋ยอินทรีย์ น้ำหมักชีวภาพ หรืออาหารสัตว์ สามารถทำให้ปริมาณมูลฝอยลดลง	165 (41.25)	42 (10.50)	53 (13.25)	140 (35.00)	2.58	1.33	ดี

ตาราง 5 (ต่อ)

เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอย	ระดับเจตคติ				\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็น ด้วย อย่างยิ่ง			
3. มาตรการส่งเสริมการจัดการ มูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ							
21. การที่ครอบครัวปลูก จิตสำนึกให้สมาชิกใน ครัวเรือนตระหนักถึงปัญหา มูลฝอย เป็นการมีส่วนร่วม ช่วยลดปริมาณมูลฝอยใน ชุมชน	126 (31.50)	100 (25.00)	59 (14.75)	115 (28.75)	2.59	1.20	ดี
22. สมาชิกในแต่ละครัวเรือน ควรเข้าร่วมโครงการรณรงค์ รักษาความสะอาดเนื่องใน วันสำคัญ และ โครงการ ธนาคารขยะชุมชน	103 (25.75)	130 (32.50)	20 (5.00)	147 (36.75)	2.47	1.23	ไม่ ค่อยดี
23. การชักชวนเพื่อนบ้านให้เข้า ร่วมกิจกรรมการจัดการ มูลฝอย เป็นการแสดงให้เห็น ว่าเป็นผู้มีความ รับผิดชอบต่อสังคม ต่อ สิ่งแวดล้อม	119 (29.75)	101 (25.25)	44 (11.00)	139 (14.00)	2.51	1.24	ดี
	โดยเฉลี่ย				2.57	0.52	ดี

จากตาราง 5 แสดงว่าเจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ตำบลลุง
อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.57 (S.D.=0.52) เมื่อพิจารณาแยก
เป็นรายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมาก-น้อย และต่ำสุดพบว่า

ด้านระบบการจัดการมูลฝอย กลุ่มตัวอย่างมีการกำจัดมูลฝอยโดยการทำขยะหอม (ปุ๋ยหมัก
ชีวภาพ) ให้นำเศษอาหารมาหมักโดยไม่ต้องผ่านการคัดแยกก่อน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ อยู่ใน

ระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.81 (S.D.=1.18) รองลงมาคือการจัดตั้งมูลฝอยในระบบถังใบเดียวรวมกันทุกประเภท จะต้องนำไปกำจัดด้วยวิธีการเผาจึงจะเหมาะสมที่สุด อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.76 (S.D.=1.20) การใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าสำหรับใส่ของมาใช้แทนถุงพลาสติก เพื่อลดมูลฝอยจากการใช้ถุงพลาสติกและสามารถใช้ได้หลายครั้ง อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.69 (S.D.=1.31) ส่วนเจตคติด้านระบบการจัดการมูลฝอยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือการจัดมูลฝอยประเภทเศษอาหาร เศษผักผลไม้ควรใช้วิธีฝังกลบ อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ค่าเฉลี่ย 2.26 (S.D.=1.14) ตามลำดับ

ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องกลุ่มตัวอย่างคิดว่าเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสถานที่ใดๆ ต้องจัดให้มีที่รองรับมูลฝอยที่ถูกสุขลักษณะอย่างเพียงพอและเหมาะสมที่เจ้าพนักงานท้องถิ่นโดยคำแนะนำของเจ้าพนักงานสาธารณสุขประกาศกำหนด มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่นๆ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.69 (S.D.=1.01) รองลงมาคือความคิดเห็นว่าผู้ใดไม่ปฏิบัติตามเทศบัญญัติว่าด้วยการกำจัดสิ่งปฏิกูลมูลฝอย โดยไม่มีเหตุผลหรือข้อแก้ตัวอันสมควร หรือขัดขวางการปฏิบัติหน้าที่ ต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกิน 2 เดือน หรือปรับไม่เกินห้าพันบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.66 (S.D.=0.97) ห้ามผู้ใดดำเนินกิจการรับทำการเก็บ ขน หรือกำจัดมูลฝอยโดยทำเป็นธุรกิจหรือโดยได้รับประโยชน์ตอบแทนด้วยการคิดค่าบริการเว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานท้องถิ่น อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.59 (S.D.=1.14) และเจตคติด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือกลุ่มตัวอย่างคิดว่าการเก็บค่าธรรมเนียมในการเก็บขนมูลฝอยของแต่ละครัวเรือน ขึ้นอยู่กับปริมาณมูลฝอยที่นำมาทิ้ง อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ค่าเฉลี่ย 2.38 (S.D.=1.10) ตามลำดับ

ด้านมาตรการส่งเสริมการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างคิดว่าผู้รับผิดชอบการจัดการมูลฝอยในชุมชน คือเทศบาลตำบลลุ่มน้ำนั้น ไม่ใช่หน้าที่ของชุมชนหรือครอบครัวแต่อย่างใด อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.83 (S.D.=1.25) รองลงมาคือมีความคิดเห็นว่าการที่ครอบครัวปลูกจิตสำนึกให้สมาชิกในครัวเรือนตระหนักถึงปัญหามูลฝอย เป็นการมีส่วนร่วมช่วยลดปริมาณมูลฝอยในชุมชน อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.59 (S.D.=1.20) การคัดแยกมูลฝอยสด หรือเศษอาหารไปทำปุ๋ยอินทรีย์ นำหมักชีวภาพ หรืออาหารสัตว์ สามารถทำให้ปริมาณมูลฝอยลดลง อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.58 (S.D.=1.33) และเจตคติด้านมาตรการส่งเสริมการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ การตั้งโครงการธนาคารมูลฝอยหรือวัสดุรีไซเคิลเป็นการลดปริมาณมูลฝอยในชุมชน อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ค่าเฉลี่ย 2.35 (S.D.=1.25) ตามลำดับ

ตอนที่ 4 พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย

การวิเคราะห์ระดับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชน ที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาล ตำบลลุดจ อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ได้แก่การปฏิบัติตามระบบการจัดการมูลฝอยตามข้อกำหนดที่เกี่ยวข้องและมาตรการส่งเสริมการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ในข้อย่อยและภาพรวม นำเสนอในรูปแบบตาราง ดังตาราง 6

ตาราง 6 จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลลุดจ อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย	การปฏิบัติ				\bar{X}	S.D.	แปลความ
	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อย	ทำบ้าง	ไม่เคย			
1. ระบบการจัดการมูลฝอย							
1. ท่านบอกกล่าวให้สมาชิกภายในบ้าน ให้ใช้สินค้าที่เกิดมูลฝอยน้อยที่สุด	154 (38.50)	45 (11.25)	80 (20.00)	121 (30.25)	2.58	1.27	ดี
2. ท่านเลือกซื้อสินค้าที่ไม่ก่อให้เกิดมูลฝอยมากเกินไป เช่น สินค้าที่ไม่ต้องใช้ถุงพลาสติก	67 (16.75)	157 (39.25)	88 (22.00)	88 (22.00)	2.51	1.01	ดี
3. ท่านเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่ของใบใหญ่ใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ	193 (48.25)	71 (17.75)	28 (7.00)	108 (27.00)	2.87	1.27	ดี
4. ท่านใช้ถุงผ้าหรือตะกร้าสำหรับใส่ของมาใส่แทนถุงพลาสติก เพื่อลดมูลฝอยจากการใช้ถุงพลาสติก และสามารถใช้ได้หลายครั้ง	82 (20.50)	151 (37.75)	89 (22.25)	78 (19.50)	2.59	1.02	ดี

ตาราง 6 (ต่อ)

พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย	การปฏิบัติ				\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อย	ทำบ้าง	ไม่เคย			
2. ระบบการจัดการมูลฝอย(ต่อ)							
5. ท่านเก็บรวบรวม ขวด น้ำปลา ขวดปรุงรสต่าง ๆ และขวดพลาสติกบรรจุ น้ำไว้เพื่อนำไปขายกับ ร้านซื้อของเก่า	150 (37.50)	77 (19.25)	37 (9.25)	136 (34.00)	2.60	1.29	ดี
6. ถุงพลาสติกที่ใส่ของแล้ว และไม่เปรอะเปื้อน ท่าน จะแยกเก็บไว้เพื่อนำ กลับมาใช้ประโยชน์อีก	163 (40.75)	56 (14.00)	74 (18.50)	107 (26.75)	2.69	1.25	ดี
7. ท่านคัดแยกประเภทมูล ฝอยเพื่อนำไปขาย ซึ่ง เป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น	166 (41.50)	69 (17.25)	50 (12.50)	115 (28.75)	2.72	1.27	ดี
8. ท่านคัดแยกมูลฝอยพวก เศษอาหาร ไปเลี้ยงสัตว์ หรือขายให้คนอื่นไปเลี้ยง สัตว์	101 (25.25)	34 (8.50)	88 (22.00)	177 (44.25)	2.15	1.23	ไม่ ค่อยดี
9. ท่านคัดแยกประเภทมูล ฝอยประเภทเศษอาหาร เศษผักและผลไม้ ไปทำ ปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมัก ชีวภาพ	65 (16.25)	55 (13.75)	50 (12.50)	230 (57.50)	1.89	1.16	ไม่ ค่อยดี
10. ท่านนำมูลฝอยประเภท เศษอาหาร เศษผักและ ผลไม้ไปฝังกลบ	95 (23.75)	63 (15.75)	48 (12.00)	194 (48.50)	2.15	1.26	ไม่ ค่อยดี

ตาราง 6 (ต่อ)

พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย	การปฏิบัติ				\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อย	ทำบ้าง	ไม่เคย			
2. กฎหมายที่เกี่ยวข้อง (ต่อ)							
11. ท่านกำจัดมูลฝอยโดย วิธีการเผากลางแจ้ง หรือ เตาเผาที่ไม่ได้มาตรฐาน	52 (13.00)	50 (12.50)	139 (34.75)	159 (39.75)	3.01	1.02	ดี
12. คริวเรือนของท่านเสีย ค่าธรรมเนียมในการเก็บ ขนมูลฝอยให้แก่เทศบาล	210 (52.50)	73 (18.25)	65 (16.25)	52 (13.00)	3.10	1.09	ดี
13. ท่านทำการถ่ายเท ทั้ง หรือทำให้มีขึ้นซึ่งมูลฝอย ในที่หรือทางสาธารณะ นอกจากในที่ที่เทศบาล จัดไว้ให้	42 (10.50)	42 (10.75)	60 (15.00)	255 (63.75)	3.32	1.03	ดี
3. มาตรการส่งเสริมการจัดการ มูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ							
14. ท่านและชุมชนร่วมกัน ปลูกฝังจิตสำนึกแก่ ประชาชนให้ตระหนัก ถึงปัญหาการทิ้งมูลฝอย ไม่เลือกที่	77 (19.25)	89 (22.25)	131 (32.75)	103 (25.75)	2.35	1.06	ไม่ ค่อยดี
15. มูลฝอยที่เกิดขึ้นภายใน ครัวเรือนของท่าน ๑ แยกทิ้งในถุง ก่อนที่รถ เก็บมูลฝอยจะมาเก็บ	131 (32.75)	116 (29.00)	73 (18.25)	80 (20.00)	2.75	1.12	ดี
16. ท่านเข้าร่วมโครงการ รณรงค์รักษาความสะอาด ในวันสำคัญต่าง ๆ	133 (33.25)	65 (16.25)	102 (25.50)	100 (25.00)	2.58	1.19	ดี

ตาราง 6 (ต่อ)

พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย	การปฏิบัติ				\bar{X}	S.D.	แปล ความ
	ทำเป็นประจำ	ทำบ่อย	ทำบ้าง	ไม่เคย			
3. มาตรการส่งเสริมการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ							
17. ท่านชักชวนเพื่อนบ้านให้เข้าร่วมกิจกรรมจัดการ มูลฝอยที่เทศบาลจัดขึ้น	114 (28.50)	59 (14.75)	127 (31.00)	100 (24.75)	2.47	1.15	ไม่ ค่อยดี
18. เมื่อมีปัญหาด้านมูลฝอย ท่านแจ้งเจ้าหน้าที่เทศบาลตำบลสูง	80 (20.00)	134 (33.50)	67 (16.75)	119 (29.75)	2.44	1.12	ไม่ ค่อยดี
19. ท่านเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหามูลฝอยให้เจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้องทราบ	75 (18.75)	135 (33.75)	106 (26.50)	84 (21.00)	2.50	1.02	ดี
	โดยเฉลี่ย				2.59	0.55	ดี

จากตาราง 6 พบว่าพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลสูง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.59 (S.D.=0.55) เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านเรียงอันดับค่าเฉลี่ยจากมาก-น้อย และต่ำสุดพบว่า

ด้านระบบการจัดการมูลฝอยกลุ่มตัวอย่างมีการกำจัดมูลฝอยโดยวิธีการเผากลางแจ้ง หรือเตาเผาที่ไม่ได้มาตรฐาน มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.01 (S.D.=1.02) รองลงมาคือการเลือกใช้ถุงพลาสติกใส่ของใบใหญ่ใบเดียวมากกว่าใบเล็กหลาย ๆ ใบ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.87 (S.D.=1.27) การคัดแยกประเภทมูลฝอยเพื่อนำไปขาย ซึ่งเป็นวิธีหนึ่งที่จะทำให้ครอบครัวมีรายได้เพิ่มขึ้น อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.72 (S.D.=1.27) ส่วนการจัดด้านระบบการ

จัดการมูลฝอยที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือการคัดแยกประเภทมูลฝอยประเภทเศษอาหาร เศษผักและผลไม้ ไปทำปุ๋ยอินทรีย์และน้ำหมักชีวภาพ อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ค่าเฉลี่ย 1.89 (S.D.=1.16)

ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่าง มีการถ่ายเท ทิ้ง หรือทำให้มีขึ้นซึ่งมูลฝอยในที่หรือทางสาธารณะ นอกจากในที่เทศบาลจัดไว้ให้ มีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.32 (S.D.=1.03) และครัวเรือนของตนเองเสียค่าธรรมเนียมในการเก็บขนมูลฝอยให้แก่เทศบาล อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 3.10 (S.D.=1.09)

ด้านมาตรการส่งเสริมการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างมีการกำจัดมูลฝอยที่เกิดขึ้นภายในครัวเรือน โดยแยกทิ้งในถุงก่อนที่รถเก็บมูลฝอยจะมาเก็บมีค่าเฉลี่ยสูงกว่าด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.75 (S.D.=1.12) รองลงมาคือการเข้าร่วมโครงการรณรงค์รักษาความสะอาดในวันสำคัญต่าง ๆ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.58 (S.D.=1.19) มีการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหามูลฝอยให้เจ้าหน้าที่หรือผู้เกี่ยวข้องทราบ อยู่ในระดับดี ค่าเฉลี่ย 2.50 (S.D.=1.02) ส่วนมาตรการส่งเสริมการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือตนเองและชุมชนร่วมกันปลูกฝังจิตสำนึกแก่ประชาชนให้ตระหนักถึงปัญหาการทิ้งมูลฝอยไม่เลือกที่ อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ค่าเฉลี่ย 2.35 (S.D.=1.06) ตามลำดับ

ตอนที่ 5 การทดสอบสมมติฐานการวิจัยกับตัวแปรต่าง ๆ

การทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ระยะเวลาในการอยู่อาศัย ประเภทที่อยู่อาศัยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย โดยใช้สถิติ Chi-Square โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 นำเสนอในรูปแบบตาราง ดังตาราง 7-14

ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) นำเสนอในรูปแบบตาราง ดังตาราง 15

ทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) นำเสนอในรูปแบบตาราง ดังตาราง 16 และ

สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน นำเสนอในรูปแบบตาราง ดังตาราง 7 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ตาราง 7 ความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลนลน อำเภอมืองสตูล จังหวัดสตูล

เพศ	พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย					χ^2	P-value
	ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ดี	ดีมาก	รวม		
ชาย	18 (11.00 %)	64 (39.30 %)	60 (36.80 %)	21 (12.90 %)	163 (100.00 %)	1.65	0.65
หญิง	32 (13.50 %)	79 (33.30 %)	94 (39.70 %)	32 (13.50 %)	237 (100.00 %)		
รวม	50 (12.50 %)	143 (35.75 %)	154 (35.50 %)	53 (13.25 %)	400 (100.00 %)		

จากตาราง 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่เป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยอยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 39.30 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 36.80 ส่วนกลุ่มประชาชนเพศหญิง ส่วนใหญ่มีระดับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยอยู่ในระดับดี ร้อยละ 39.70 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 33.30 และเมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่ามีค่าเท่ากับ 1.65 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.65 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือ เพศของประชาชนไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย

ตาราง 8 ความสัมพันธ์ระหว่างอายุกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลนลน อำเภอมืองสตูล จังหวัดสตูล

อายุ	พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย					χ^2	P-value
	ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ดี	ดีมาก	รวม		
12-17 ปี	4 (8.89 %)	22 (48.89 %)	16 (35.56 %)	3 (6.67 %)	45 (100.00 %)	35.95*	0.01
18-25 ปี	5 (16.67 %)	11 (36.67 %)	11 (36.67 %)	3 (10.00 %)	30 (100.00 %)		
26-33 ปี	7 (7.45 %)	40 (42.55 %)	40 (42.55 %)	7 (7.45 %)	94 (100.00 %)		
34-41 ปี	15 (19.48 %)	23 (29.87 %)	24 (31.17 %)	15 (19.48 %)	77 (100.00 %)		
42-49 ปี	12 (18.46 %)	17 (26.15 %)	31 (47.69 %)	5 (7.69 %)	65 (100.00 %)		
50-57 ปี	2 (4.17 %)	20 (41.67 %)	17 (35.42 %)	9 (18.75 %)	48 (100.00 %)		
58 ปี	5	10	15	11	41		
ขึ้นไป	(12.20 %)	(24.39 %)	(36.59 %)	(26.83 %)	(100.00 %)		
รวม	50 (12.50 %)	143 (35.75 %)	154 (38.50 %)	53 (13.25 %)	400 (100.00 %)		

* $P \leq 0.01$

จากตาราง 8 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระหว่าง 12 -17 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 48.89 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 35.56 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี-ดี เท่ากัน ร้อยละ 36.67 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ ระหว่าง 26 - 33 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี-ดี เท่ากัน ร้อยละ 42.55 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุระหว่าง 34 - 41 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 31.17 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 29.87 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 42-49 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 47.69 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 26.15 กลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 50-57 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 41.67 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 35.42 และกลุ่มตัวอย่างที่มีอายุ 58 ปี ขึ้นไป ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 36.59 รองลงมาคือระดับดีมาก ร้อยละ 26.83

และเมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่ามีค่าเท่ากับ 35.95 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.01 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ อายุของประชาชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 9 ความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษา กับพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลฉลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ระดับการศึกษา	พฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอย				รวม	χ^2	P-value
	ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ดี	ดีมาก			
ประถมศึกษา	9 (10.23 %)	43 (48.86 %)	27 (30.68 %)	9 (10.23 %)	88 (100.00 %)	18.76	0.09
มัธยมศึกษา	15 (15.79 %)	31 (32.63 %)	32 (33.68 %)	17 (17.89 %)	95 (100.00 %)		
ตอนต้น	14 (12.84 %)	36 (33.03 %)	47 (43.12 %)	12 (11.01 %)	109 (100.00 %)		
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	8 (18.60 %)	9 (20.93 %)	21 (48.84 %)	5 (11.63 %)	43 (100.00 %)		
อนุปริญญา	4 (6.15 %)	24 (36.92 %)	27 (41.54 %)	10 (15.38 %)	65 (100.00 %)		
ปริญญาตรี/สูงกว่า	50 (12.50 %)	143 (35.75 %)	154 (38.50 %)	53 (13.25 %)	400 (100.00 %)		
รวม							

จากตาราง 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 48.86 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 30.68 กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 33.68 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 32.63 กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยอยู่ในระดับดี ร้อยละ 43.12 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 33.03 กลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาระดับอนุปริญญาส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยอยู่ในระดับดี ร้อยละ 48.84 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 20.93 และกลุ่มตัวอย่างที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี/สูงกว่า ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยอยู่ในระดับดี ร้อยละ 41.54 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 36.92

และเมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่ามีค่าเท่ากับ 18.76 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.09 ซึ่ง มากกว่า 0.05 นั่นคือระดับการศึกษาของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย

ตาราง 10 ความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

อาชีพ	พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย				รวม	χ^2	P-value
	ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ดี	ดีมาก			
เกษตรกร/	10	25	16	13	64	40.95*	0.00
ทำสวน	(15.63 %)	(39.06 %)	(25.00 %)	(20.31 %)	(100.00 %)		
ค้าขาย	9	10	23	10	52		
	(17.31 %)	(19.23 %)	(44.23 %)	(19.23 %)	(100.00 %)		
รับจ้าง	15	40	60	11	126		
	(11.90 %)	(31.75 %)	(47.62 %)	(8.73 %)	(100.00 %)		
นักเรียน/	5	29	18	4	56		
นักศึกษา	(8.93 %)	(51.79 %)	(32.14 %)	(7.14 %)	(100.00 %)		
รับราชการ/	2	26	12	4	44		
รัฐวิสาหกิจ	(4.55 %)	(59.09 %)	(27.27 %)	(9.09 %)	(100.00 %)		
ธุรกิจส่วนตัว	9	13	25	11	58		
	(15.52 %)	(22.41 %)	(43.10 %)	(18.97 %)	(100.00 %)		
รวม	50	143	154	53	400		
	(12.50 %)	(35.75 %)	(38.50 %)	(13.25 %)	(100.00 %)		

* $P \leq 0.01$

จากตาราง 10 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม/ทำสวน ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 39.06 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 25.00 กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพค้าขาย ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 44.23 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดีและระดับดีมาก เท่ากัน ร้อยละ 19.23 กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับจ้าง ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 47.62 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 31.75 กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพนักเรียน/นักศึกษา ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 51.79 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 32.14 กลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 59.091 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 27.27 และกลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 43.10 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 22.41

และเมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่ามีค่าเท่ากับ 40.95 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคืออาชีพของประชาชนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 11 ความสัมพันธ์ระหว่างรายได้เฉลี่ยต่อเดือนกับพฤติกรรมจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลนลสูง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	พฤติกรรมจัดการมูลฝอย				รวม	χ^2	P-value
	ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ดี	ดีมาก			
ไม่เกิน 5,000 บาท	9 (10.98 %)	33 (40.24 %)	30 (36.59 %)	10 (12.20 %)	82 (100.00 %)	10.98	0.09
5,001-10,000 บาท	28 (16.97 %)	55 (33.33 %)	67 (40.61 %)	15 (9.09 %)	165 (100.00 %)		
มากกว่า 10,000 บาท	13 (8.50 %)	55 (35.95 %)	57 (37.25 %)	28 (18.30 %)	153 (100.00 %)		
รวม	50 (12.50 %)	143 (35.75 %)	154 (38.50 %)	53 (13.25 %)	400 (100.00 %)		

จากตาราง 11 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ไม่เกิน 5,000 บาท ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 40.24 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 36.59

กลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน ระหว่าง 5,001-10,000 บาท ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 40.61 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 33.33 และกลุ่มตัวอย่างที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากกว่า 10,000 บาท ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 37.25 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 35.95

และเมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่ามีค่าเท่ากับ 10.98 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.09 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือรายได้เฉลี่ยต่อเดือนของประชาชน ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย

ตาราง 12 ความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพทางสังคมกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

สถานภาพทางสังคม	พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย					χ^2	P-value
	ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ดี	ดีมาก	รวม		
กรรมการชุมชน	1 (4.55 %)	8 (36.36 %)	11 (50.00 %)	2 (9.09 %)	22 (100.00 %)	5.92	0.75
ประชาชนทั่วไป	42 (14.33 %)	104 (35.49 %)	111 (37.88 %)	36 (12.29 %)	293 (100.00 %)		
อาสาสมัคร	4 (8.33 %)	17 (35.42 %)	19 (39.58 %)	8 (16.67 %)	48 (100.00 %)		
สาธารณสุข							
ประจำหมู่บ้าน							
อื่นๆ	3 (8.11 %)	14 (37.84 %)	13 (35.14 %)	7 (18.92 %)	37 (100.00 %)		
รวม	50 (12.50 %)	143 (35.75 %)	154 (38.50 %)	53 (13.25 %)	400 (100.00 %)		

ตาราง 12 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางสังคมเป็นกรรมการชุมชน ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 50.00 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 36.36 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชาชนทั่วไป ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 37.88 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 35.49 กลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 39.58 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ

35.42 และกลุ่มตัวอย่างที่มีสถานภาพทางสังคมอื่น ๆ ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 37.84 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 35.14

และเมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่ามีค่าเท่ากับ 5.92 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.75 ซึ่งมากกว่า 0.05 นั่นคือสถานภาพทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมจัดการมูลฝอย

ตาราง 13 ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาในการอยู่อาศัยกับพฤติกรรมจัดการมูลฝอย ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ระยะเวลา ในการอยู่อาศัย	พฤติกรรมจัดการมูลฝอย				รวม	χ^2	P-value
	ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ดี	ดีมาก			
น้อยกว่า 6 เดือน	2 (6.67 %)	11 (36.67 %)	16 (53.33 %)	1 (3.33 %)	30 (100.00 %)	51.60*	0.00
6 เดือน – 1 ปี	13 (34.21 %)	7 (18.42 %)	15 (39.47 %)	3 (7.89 %)	38 (100.00 %)		
1 – 5 ปี	7 (14.29 %)	20 (40.82 %)	18 (36.73 %)	4 (8.16 %)	49 (100.00 %)		
5 – 10 ปี	19 (19.79 %)	42 (43.75 %)	28 (29.17 %)	7 (7.29 %)	96 (100.00 %)		
มากกว่า 10 ปี	9 (4.81 %)	63 (33.69 %)	77 (41.18 %)	38 (20.32 %)	187 (100.00 %)		
รวม	50 (12.50 %)	143 (35.75 %)	154 (38.50 %)	53 (13.25 %)	400 (100.00 %)		

* $P \leq 0.01$

ตาราง 13 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยน้อยกว่า 6 เดือน ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 53.33 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 36.67 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัย ระหว่าง 6 เดือน – 1 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 39.47 รองลงมาคือระดับไม่ดี ร้อยละ 34.21 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาที่อยู่อาศัยระหว่าง 1-5 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 43.75 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 29.17 กลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยระหว่าง 5-10 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 43.75 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 29.17

และกลุ่มตัวอย่างที่มีระยะเวลาในการอยู่อาศัยมากกว่า 10 ปี ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 41.18 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 33.69

และเมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่ามีค่าเท่ากับ 51.60 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือระยะเวลาในการอยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 14 ความสัมพันธ์ระหว่างประเภทที่อยู่อาศัยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

ประเภทที่อยู่อาศัย	พฤติกรรมการจัดการมูลฝอย				รวม	χ^2	P-value
	ไม่ดี	ไม่ค่อยดี	ดี	ดีมาก			
บ้านตนเอง	38 (13.97 %)	88 (32.35 %)	104 (38.24 %)	42 (15.44 %)	272 (100.00 %)	21.21*	0.00
บ้านเช่า	7 (9.72 %)	22 (30.56 %)	32 (44.44 %)	11 (15.28 %)	72 (100.00 %)		
อาศัยอยู่กับผู้อื่น	5 (8.93 %)	33 (58.93 %)	18 (32.14 %)	0 (00.00 %)	56 (100.00 %)		
รวม	50 (12.50 %)	143 (35.75 %)	154 (38.50 %)	53 (13.25 %)	400 (100.00 %)		

* $P \leq 0.01$

ตาราง 14 พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่มีประเภทที่อยู่อาศัยเป็นบ้านตนเอง ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 38.24 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 32.35 กลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่บ้านเช่า ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับดี ร้อยละ 44.44 รองลงมาคือระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 30.56 และกลุ่มตัวอย่างที่อาศัยอยู่กับผู้อื่น ส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย อยู่ในระดับไม่ค่อยดี ร้อยละ 58.93 รองลงมาคือระดับดี ร้อยละ 32.14

และเมื่อทดสอบค่า χ^2 พบว่ามีค่าเท่ากับ 21.21 และมีค่า P-value เท่ากับ 0.00 ซึ่งน้อยกว่า 0.05 นั่นคือ ประเภทที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ตาราง 15 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ตัวแปร	การจัดการด้านระบบการจัดการมูลฝอย	การจัดการด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง	มาตรการส่งเสริมการจัดการมูลฝอยให้มีประสิทธิภาพ	ภาพรวมพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย
1. ความรู้ทั่วไป (ความหมาย ผลกระทบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง)	.140*	.083	-.076	.090
2. ความรู้ด้านระบบการจัดการมูลฝอย	.126*	.103*	-.079	.082
ภาพรวมความรู้เกี่ยวกับมูลฝอย	.141*	.092	-.079	.091

* $P \leq 0.05$

จากตาราง 15 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) พบว่าภาพรวมความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยกับภาพรวมพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ ($r=.091$) แต่ทดสอบแล้วไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 (ค่า $r = .091$)

ภาพรวมความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยและความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับความหมาย ผลกระทบ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการจัดการด้านระบบการจัดการมูลฝอยมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในระดับต่ำ (ค่า $r = .141$ และ $.140$)

ความรู้ด้านระบบการจัดการมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการด้านระบบการจัดการมูลฝอยมีความสัมพันธ์กันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในระดับต่ำ (ค่า $r = .126$ และ $= .103$)

ตาราง 16 ความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient)

ตัวแปร	การจัดการด้าน	การจัดการด้าน	มาตรการส่งเสริม	ภาพรวมพฤติกรรม การจัดการมูลฝอย
	ระบบการ จัดการมูลฝอย	กฎหมายที่ เกี่ยวข้อง	การจัดการ มูลฝอยให้มี ประสิทธิภาพ	
1. เจตคติด้านระบบ การจัดการมูลฝอย	.251*	.077	.015	.195*
2. เจตคติด้าน กฎหมายที่เกี่ยวข้อง	.174*	.050	.029	.140*
3. เจตคติด้าน มาตรการส่งเสริม การจัดการ	.194*	.071	.056	.166*
4. ภาพรวมเจตคติ เกี่ยวกับมูลฝอย	.251*	.077	.015	.195*

* $P \leq 0.05$

จากตาราง 16 ผลการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติเกี่ยวกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ด้วยสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) พบว่าเจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในระดับต่ำ (ค่า $r = .195$)

ภาพรวมเจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการจัดการด้านระบบการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r = .251$)

เจตคติด้านระบบการจัดการมูลฝอยมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการจัดการด้านระบบการจัดการมูลฝอยและภาพรวมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในระดับค่อนข้างต่ำ ($r = .251$ และ $.195$)

เจตคติด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้องซึ่งมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการจัดการด้านระบบการจัดการมูลฝอยและภาพรวมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุงอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในระดับต่ำ ($r = .174$ และ $.140$)

เจตคติด้านมาตรการส่งเสริมการจัดการความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการจัดการด้านระบบการจัดการมูลฝอย และภาพรวมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาล ตำบลลุงอำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 ในระดับต่ำ ($r = .194$ และ $.166$)

ตาราง 17 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
1. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง มีความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยอยู่ในระดับน้อย		✓
2. ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง มีระดับเจตคติที่ไม่ดีเกี่ยวกับมูลฝอย		✓
3. พฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อยู่ในระดับไม่ดี		✓
4. ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย		
4.1 เพศมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย		✓
4.2 อายุมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย	✓	
4.3 ระดับการศึกษาที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย		✓
4.4 อาชีพมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย	✓	
4.5 รายได้เฉลี่ยต่อเดือนมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย		✓
4.6 สถานภาพทางสังคมมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย		✓
4.7 ระยะเวลาในการอยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย	✓	
4.8 ประเภทที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย	✓	

ตาราง 17 (ต่อ)

สมมติฐาน	ผลการทดสอบสมมติฐาน	
	ยอมรับสมมติฐาน	ปฏิเสธสมมติฐาน
5. ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย		✓
6. เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยเกี่ยวกับมูลฝอยมีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอย	✓	

จากตาราง 17 พบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุงส่วนใหญ่มักมีความรู้เกี่ยวกับ มูลฝอย อยู่ในระดับปานกลางไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีเจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยอยู่ในระดับดี ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้มีพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยอยู่ในระดับดี ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตัวแปรส่วนบุคคลในด้าน อายุ อาชีพ ระยะเวลาในการอยู่อาศัย ประเภทที่อยู่อาศัย ของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 เป็นตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตัวแปรส่วนบุคคลในด้าน เพศ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน สถานภาพทางสังคม ไม่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ความรู้เกี่ยวกับมูลฝอยไม่มีความสัมพันธ์พฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เจตคติเกี่ยวกับมูลฝอยมีความสัมพันธ์กันทางบวกกับพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลลุง เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 6 ผลการสัมภาษณ์เจาะลึก (depth Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง

แนวทางการแก้ไขปัญหาพฤติกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชน ในเขตเทศบาลตำบลลุง อำเภอเมืองสตูล จังหวัดสตูล

จากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสัมภาษณ์เจาะลึกชนิดกึ่งโครงสร้าง เกี่ยวกับปัญหาการจัดการมูลฝอย สาเหตุของปัญหา และแนวคิดในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น จากการสัมภาษณ์สรุปประเด็นหลักๆ และแยกได้ 2 ประเด็น คือประเด็นปัญหาจากพฤติกรรมของประชาชน และประเด็นปัญหาการจัดการมูลฝอยที่เกิดจากเทศบาล ดังนี้

1. ประเด็นปัญหาจากพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชนมีปัญหา 2 ด้านด้วยกัน คือ

1.1 ประชาชนมีพฤติกรรมภารกิจมูลฝอย เช่น มูลฝอยประเภทกิ่งไม้ชิ้นใหญ่ เศษวัสดุก่อสร้างก้อนอิฐ เศษปูน คอนกรีตที่เกิดจากจากรี้ออน หรือซ่อมแซมอาคารบ้านเรือน รวมถึงอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้านที่ชำรุดไม่สามารถใช้งานได้ เช่น แก้ว เบาะนอน ลงในถังรองรับมูลฝอยเทศบาลและบริเวณข้างถัง เกิดความเดือดร้อนกับเพื่อนบ้านในการที่จะนำมูลฝอยมาทิ้งเนื่องจากถังรองรับมูลฝอยเต็ม

1.2 ประชาชนมีพฤติกรรมการเก็บรวบรวม และกำจัดมูลฝอยอินทรีย์ที่ไม่ถูกต้อง คือ มูลฝอยอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษ ผักผลไม้ เก็บรวบรวมไว้ในบ้าน 2-3 วันจนเน่าเสีย จึงนำออกมาทิ้งในถังรองรับมูลฝอยรวมของเทศบาล

2. ประเด็นปัญหาการจัดการมูลฝอยที่เกิดจากเทศบาล มีปัญหา 3 ด้านด้วยกันคือ

2.1 ปัญหาถังรองรับมูลฝอยชำรุด

2.2 ปัญหามูลฝอยตกค้างมีกลิ่นเหม็นเน่า

2.3 ปัญหาบ่อทิ้งมูลฝอยของเทศบาลเต็ม

ซึ่งสาเหตุของปัญหา ดังกล่าว สรุปได้ ดังต่อไปนี้

1. ประเด็นปัญหาจากพฤติกรรมกรรมการจัดการมูลฝอยของประชาชน

1.1 ปัญหาประชาชนมีพฤติกรรมภารกิจมูลฝอยที่ไม่ถูกต้อง คือ มูลฝอยประเภทกิ่งไม้ชิ้นใหญ่ เศษวัสดุก่อสร้างก้อนอิฐ เศษปูน คอนกรีตที่เกิดจากจากรี้ออน หรือซ่อมแซมอาคารบ้านเรือน รวมถึงอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้านที่ชำรุดไม่สามารถใช้งานได้ เช่น แก้ว เบาะนอน ลงในถังรองรับมูลฝอยเทศบาลและบริเวณข้างถัง เกิดความเดือดร้อนกับเพื่อนบ้านในการที่จะนำมูลฝอยมาทิ้งเนื่องจากถังรองรับมูลฝอยเต็ม ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า สาเหตุของประชาชนมีพฤติกรรมภารกิจมูลฝอยที่ไม่ถูกต้องอย่างนั้น เกิดจากประชาชนไม่ทราบว่าจะต้องเอาไปทิ้งที่ไหน หรือกำจัดโดยวิธีใด ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งบอกว่า “ถ้าไม่ทิ้งที่ถังจะให้ทิ้งที่ไหน ทิ้งดินเพื่อนก็ถูกดำเนินคดีเทศบาลก็ไม่มาเก็บ ทิ้งข้างถังนี้แหละเทศบาลดูไม่ได้ก็เก็บไปเอง” และอีกสาเหตุหนึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า เกิดจากความมั่งง่ายหรือขาดความตระหนักของผู้ทิ้งเองโดยไม่สนใจว่าพฤติกรรมดังกล่าวจะส่งผลกระทบต่อให้กับบุคคลอื่นที่ใช้ถังรองรับมูลฝอยรวมของเทศบาลหรือไม่ ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งบอกว่า “มั่งง่ายนิ เอาให้พ้นจากบ้านตัวเองก่อน เราจะเอาขยะไปทิ้งก็ไม่ได้ถังเต็ม” ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งยังมีความคิดเห็นอีกว่าเทศบาลให้ความสนใจการจัดการ มูลฝอยประเภทนี้น้อยมาก ส่วนใหญ่จะรณรงค์มูลฝอยประเภทอื่น ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “เทศบาลไม่ได้บอกว่าห้ามทิ้งขยะประเภทนี้ที่ถังขยะ เห็นทิ้งทุกที่พนักงานก็เก็บไปทุกที่ ชาวบ้านก็คิดว่าทิ้งได้”

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาดังกล่าวนี้ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่กล่าวว่า ในส่วนตัวของประชาชนเองแก้ไขปัญหาโดยใช้วิธีบอกกล่าวตักเตือนกันเองในละแวกบ้านที่อยู่อาศัย ในกรณีที่บอกกล่าวตักเตือนได้ ผู้ให้สัมภาษณ์ยังคงกล่าวต่ออีกว่าในส่วนของเทศบาล ควรเข้ามาดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยการสร้างความตระหนักให้ประชาชนเห็นถึงความสำคัญในการเคารพกติกาการอยู่ร่วมกัน และใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ ซึ่งแจ้งวิธีการจัดการมูลฝอยประเภทดังกล่าวให้ประชาชนรับทราบรวมถึงกฎหมายที่เกี่ยวข้องหากประชาชนไม่ปฏิบัติตาม ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งได้กล่าวว่า “เทศบาลต้องบอกให้ชาวบ้านรู้ว่าขยะประเภทนี้ทิ้งตรงนี้ได้ ชาวบ้านคนอื่น ๆ เต็ดร้อน อีกอย่างคนผ่านไปมาดูแล้วไม่เรียบร้อยรกแผ่นผ่าน ไม่งั้นเทศบาลนั้นแหละจะถูกดำเนิน ใช้วิธีปักป้ายเตือน หรือทำหนังสือแจ้งก็ได้” สอดคล้องกับผู้ให้สัมภาษณ์อีกท่านหนึ่งซึ่งกล่าวว่า “ประกาศให้เค้ารู้ว่าต้องทิ้งที่ไหน เหมือนพวกรับเหมาก่อสร้างตัวดี ทำเสร็จแล้วก็ไป มั๊งง่าย เจ้าบ้านก็ขนมาทิ้งเอาที่ถังขยะ ออกกฎไปเลยทิ้งไม่ได้” และในส่วนมูลฝอยประเภทอุปกรณ์เครื่องใช้ภายในบ้านที่ชำรุดไม่สามารถใช้งานได้ เช่น แก้ว เบาะนอน เทศบาลควรกำชับพนักงานเก็บมูลฝอยของเทศบาลให้ดำเนินการเก็บขนโดยเร็ว และไม่ตกค้าง แต่ทั้งนี้ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้กล่าวว่าเทศบาลควรใช้วิธีการประชาสัมพันธ์ทำความเข้าใจกับประชาชนให้มากขึ้น

1.2 ปัญหาประชาชนมีพฤติกรรมการเก็บรวบรวม และกำจัดมูลฝอยอินทรีย์ที่ไม่ถูกต้อง คือมูลฝอยอินทรีย์ เช่น เศษอาหาร เศษ ผักผลไม้ เก็บรวบรวมไว้ในบ้าน 2-3 วันจนเน่าเสีย จึงนำออกมาทิ้งในถังรองรับมูลฝอยรวมของเทศบาล ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า สาเหตุของประชาชนมีพฤติกรรมการเก็บรวบรวม และกำจัดมูลฝอยอินทรีย์ที่ไม่ถูกต้อง เกิดจากการขาดความรู้ และขาดความตระหนักถึงผลกระทบของมูลฝอยอินทรีย์เมื่อเกิดการเน่าเปื่อยหมักหมมว่าจะเป็นแหล่งเพาะพันธุ์เชื้อโรค และสัตว์นำโรคต่างๆส่งผลกระทบต่อสุขภาพของผู้อยู่อาศัยและสร้างเหตุรำคาญเรื่องกลิ่นเหม็นแก่บ้านข้างเคียง ประชาชนจึงมีพฤติกรรม การเก็บรวบรวมมูลฝอยอินทรีย์ในบ้าน 2-3 วัน หรือจนเน่าเหม็นจึงนำออกมาทิ้งในถังรองรับมูลฝอยรวมของเทศบาล ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “ความมั๊งง่าย ไม่สนใจเรื่องเล็กน้อย ทำอยู่อย่างนี้ ปฏิบัติอยู่อย่างนี้จนเกิดเป็นความเคยชินไปซะแล้ว ไม่คิดว่าเรื่องเล็กน้อยของตัวเอง พอรวมกันหลายๆบ้าน กลายเป็นเรื่องใหญ่”

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาในส่วนตัวของประชาชนเองก็ใช้วิธีการบอกกล่าวบุคคลภายในบ้านปลูกฝังจิตสำนึกถึงวิธีการปฏิบัติที่ถูกต้อง คือมูลฝอยอินทรีย์ควรนำออกมาทิ้งทุกวันไม่ควรเก็บรวบรวมหมักหมมไว้ในบ้าน และควรนำไปใส่ถุงผูกให้มิดชิดก่อนนำไปทิ้ง คอยตักเตือนให้ทำงานเป็นนิสัย สร้างความเคยชินที่ถูกต้อง ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “บอกสอนคนในบ้านเราก่อนนั้นแหละดีที่สุด สอนให้รู้ว่า ขยะแบบนี้ต้องทิ้งทุกวัน ไม่อย่างนั้นทั้งหนูทั้ง

แมลงสาบเต็มบ้าน” และอีกประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจให้ผู้สัมภาษณ์คนหนึ่งกล่าวว่าในส่วนของเทศบาล ควรเริ่มต้นที่แกนนำ อาสาสมัครสาธารณสุข เทศบาลควรให้ความรู้แก่แกนนำ และให้แกนนำให้ความรู้ต่อมายังประชาชน เพราะแกนนำอาสาสมัครสาธารณสุขเป็นผู้ดูแลสุขภาพของประชาชนครอบคลุมทุกครัวเรือน ดังให้ผู้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “ให้ อสม.นั้นแหละเป็นแกนนำ อสม.ของเราก็มีเยอะ เทศบาลให้ความรู้ชักนำ อสม.ให้ปฏิบัติเป็นแบบอย่าง แล้วให้ไปสอนต่อชาวบ้าน ให้รู้ถึง คุณถึงโทษ”

2. ประเด็นปัญหาการจัดการมูลฝอยที่เกิดจากเทศบาล

2.1 ปัญหาถังรองรับมูลฝอยชำรุด

ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่า สาเหตุของปัญหาถังรองรับมูลฝอยชำรุดมาจากน้ำเน่าเสียที่เกิดจากมูลฝอยอินทรีย์เน่าเปื่อยมีฤทธิ์เป็นกรด กัดกร่อนถังรองรับ มูลฝอยให้ชำรุดเร็วกว่าอายุการใช้งานปกติ แต่เป็นที่น่าสังเกตว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าประชาชนในเขตเทศบาลมีความรู้ในเรื่องการคัดแยกประเภทมูลฝอยเป็นอย่างดี ดังให้ผู้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “ทุกคนมีความรู้ในการจัดการมูลฝอยอยู่แล้วแต่ไม่ยอมทำ” ทั้งนี้ ที่ผู้ให้สัมภาษณ์มีความคิดเห็นเช่นนี้ เพราะเทศบาลได้จัดทำโครงการรณรงค์การคัดแยกมูลฝอย การจัดทำน้ำหมักเอนกประสงค์ การผลิตปุ๋ยหมักชีวภาพ จากมูลฝอยอินทรีย์ และมีการจัดตั้งธนาคารขยะขึ้นในพื้นที่ แต่ธนาคารขยะก็ได้ยุติลง เมื่อเทศบาลได้หยุดดำเนินการ โดยมุ่งหวังให้ประชาชนดำเนินการต่อด้วยตนเอง ดังที่ผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งกล่าวว่า “เมื่อเทศบาลถอย เขาก็ถอยตาม เขาไม่สามารถยืนได้ด้วยตนเอง เหมือนกับว่าเขาไม่มีตัวยืนที่หนักแน่นพอ”

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาถังรองรับมูลฝอยชำรุดจากสาเหตุการกัดกร่อนของน้ำเน่าเสียของมูลฝอยอินทรีย์นั้น ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า เทศบาลควรประชาสัมพันธ์และชี้แจงให้ประชาชนเข้าใจอย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก สร้างความเป็นเจ้าของร่วมกันแก่ประชาชน จึงต้องประชาสัมพันธ์ให้มีความถี่ที่มากพอ โดยวิธีการประชาสัมพันธ์นั้นจะต้องมีหลากหลายรูปแบบ ตั้งแต่การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ การใช้ผู้นำในพื้นที่ เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข หรือบุคคลที่สามารถพูดหรือ โน้มน้าวให้ประชาชนปฏิบัติตามได้ไปชักชวน ให้ร่วมมือในการคัดแยกมูลฝอย โดยเน้นในด้านการแปรสภาพมูลฝอยให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้ได้มากที่สุด เช่น มูลฝอยอินทรีย์ให้นำไปทำปุ๋ย หากไม่ใช่ประโยชน์ให้กำจัดด้วยวิธีการฝังกลบ หากมีความจำเป็นต้องทิ้งในถังรองรับมูลฝอยรวมของเทศบาลจะต้องนำไปใส่ถุงผูกให้มิดชิดก่อนทิ้งลงถัง และที่น่าสนใจมากคือการเสนอให้ประชาชนรวมกลุ่ม/จัดตั้งกลุ่มดำเนินการให้

เป็นแบบอย่าง เพื่อที่คนอื่นจะได้ปฏิบัติตาม ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งบอกว่า “เมื่อทุกคนไปวัดกันหมดแล้วคนที่เหลือจะไม่ไปได้อย่างไร”

2.2 ปัญหามูลฝอยตกค้างส่งกลิ่นเหม็นเน่า

จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า ปัญหามูลฝอยตกค้างมีกลิ่นเหม็นเน่ามาจาก 2 สาเหตุด้วยกัน คือ

1. สาเหตุจากการหลงลืมของพนักงานเก็บขนมูลฝอยซึ่งสาเหตุจากการหลงลืมของพนักงานเก็บขนมูลฝอยผู้ให้สัมภาษณ์แสดงความคิดเห็นว่าอาจจะเกิดจากการปฏิบัติงานจำเจจนเกิดความเบื่อหน่าย หรืออาจเพราะห้วงเวลา ในการเก็บขนซึ่งอยู่ในช่วงเข้ามีดพนักงานเก็บขนอาจง่วงนอน ทำให้หลงลืมเก็บมูลฝอยในบางจุด

สำหรับแนวทางแก้ไขสาเหตุจากการหลงลืมของพนักงานเก็บขนมูลฝอย ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนหนึ่งมีความคิดเห็นว่า ควรตรวจสอบปรับเปลี่ยนห้วงเวลาในการเก็บขน ลดความจำเจ และสร้างความตื่นตัวแก่พนักงานเก็บขน เช่น จากเข้ามีด เปลี่ยนเป็น รอบคิกแทน

2. สาเหตุจากประชาชนนำมูลฝอยออกมาทิ้งในถังรองรับมูลฝอยหลังจากพนักงานเก็บขน ได้เก็บขนมูลฝอยไปแล้วซึ่งผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าประชาชนในเขตเทศบาลรักความสะอาดสบาย สะดวกที่จะนำมูลฝอยออกมาทิ้งเมื่อไรก็ได้ ซึ่งส่วนใหญ่จะนำมูลฝอยเปียก ประเภทเน่าเสียจากบ้านเรือน มาทิ้งช่วงเช้าหลังจากหุงหาอาหารเช้าแล้ว เมื่อมูลฝอยดังกล่าวหมักหมมในถังรองรับมูลฝอยทั้งวันก็เกิดกลิ่นเหม็นเน่า ดังผู้ให้สัมภาษณ์คนหนึ่งได้บอกว่า “สาเหตุหลักคือการรักความสะอาดสบาย และความเกียจคร้าน”

สำหรับแนวทางแก้ไขสาเหตุสาเหตุที่เกิดจากประชาชนนำมูลฝอยออกมาทิ้งในถังรองรับมูลฝอยหลังจากพนักงานเก็บขน ได้เก็บขนมูลฝอยไปแล้วนั้นผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าเทศบาลควรประชาสัมพันธ์ทำข้อตกลงและสร้างความตระหนักแก่ประชาชนอย่างต่อเนื่อง หรือให้เทศบาลทำโครงการปลอดถังขยะ โดยให้แต่ละบ้านมีถังรองรับมูลฝอยเป็นของตัวเอง เมื่อถึงเวลาเก็บขน เจ้าของบ้านต้องนำถังรองรับมูลฝอยของตัวเองมาวางไว้หน้าบ้าน เมื่อเก็บขนเสร็จแล้ว เจ้าของบ้านต้องนำถังรองรับมูลฝอยของตัวเองไปเก็บไว้ในบ้าน จะทำให้แต่ละบ้านรู้จักดูแลรักษาถังรองรับมูลฝอยของตัวเองไม่ให้นำเหม็น แต่สำหรับห้วงเวลาเก็บขนจะต้องทำการตกลงกันอีกครั้งหนึ่งเพื่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนน้อยที่สุด

2.3 ปัญหาบ่อทิ้งมูลฝอยของเทศบาลเต็ม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่บอกว่าปัญหาเกี่ยวกับบ่อทิ้งมูลฝอยของเทศบาลประชาชนส่วนใหญ่จะไม่ทราบ เพราะไม่ค่อยได้รับข่าวสาร ไม่ทราบว่าเทศบาลมีบ่อทิ้งมูลฝอย ไม่ทราบว่าบ่อทิ้งมูลฝอยของเทศบาลอยู่ที่ใด และสถานการณ์ที่บ่อทิ้งมูลฝอยเป็นเช่นไร มีน้อย

รายที่จะทราบซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นบุคคลที่ติดต่อกับเทศบาลบ่อย ๆ หรือบุคคลที่อยู่ในองค์กรที่ปฏิบัติงานร่วมกับเทศบาล เช่น อาสาสมัครสาธารณสุข กรรมการชุมชน สมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งบอกว่า “เทศบาลสามารถนำมูลฝอยไปจากบ้าน ท้องถนน และที่อื่น ๆ ได้ โดยไม่เกิดหรือสร้างปัญหาอะไร จึงไม่สนใจว่าเทศบาลจะนำไปทิ้งที่ไหน”

และจากการสัมภาษณ์ผู้ให้สัมภาษณ์ ซึ่งเป็นบุคคลที่ทราบปัญหาบ่อทิ้งมูลฝอยของเทศบาลเดิม ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่า สาเหตุบ่อทิ้งมูลฝอยของเทศบาลเดิมเกิดจากสาเหตุการที่ประชาชนไม่มีความตระหนักในการจัดการมูลฝอย อาจเป็นเพราะในเขตเทศบาลมีกลุ่มประชาชนแยกเป็น 2 กลุ่ม คือกลุ่มประชาชนที่อยู่อาศัยในพื้นที่ และส่วนของย่านธุรกิจซึ่งไม่ได้อยู่อาศัยในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วย กิจการร้านจำหน่ายอาหาร สะสมอาหาร ร้านขายของชำ ตลาดปกติ ตลาดนัด ตรงนี้ประชาชนในย่านธุรกิจจะไม่ให้ความร่วมมือมากนัก ด้วยเหตุผลว่าย่านธุรกิจจะพยายามในการใช้เวลากับการค้าขายให้มากที่สุดมาเช้า-เย็นกลับ จึงไม่สนใจที่จะทำการคัดแยกมูลฝอยแต่อย่างใด ซึ่งมูลฝอยที่เกิดขึ้นในย่านธุรกิจนี้ส่วนใหญ่เป็นมูลฝอยเปียก ที่เน่าเปื่อยได้ง่ายและมีปริมาณมาก อันส่งผลต่อเนื่องไปถึงการส่งกลิ่นเหม็น และเรื้อยราตามพื้นถนนด้วย แม้ว่ากลุ่มประชาชนในย่านบ้านพักอาศัยจะให้ความร่วมมือในการจัดการมูลฝอยโดยคัดแยกมูลฝอยมากกว่า แต่ส่วนมากจะมุ่งคัดแยกมูลฝอยที่สามารถนำไปขายได้เป็นส่วนใหญ่ โดยที่ไม่ได้พยายามในการที่จะกำจัดมูลฝอย ด้วยวิธีอื่น หรือนำไปใช้ประโยชน์อื่น นอกเหนือจากการทิ้งลงถังรองรับมูลฝอยเพียงอย่างเดียว ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งที่ทำหน้าที่ในการเก็บขนมูลฝอยของเทศบาลบอกว่า “พบขยะที่เป็นหญ้าที่ตางจากบ้าน รวมทั้งกิ่งไม้ในถังขยะ เหตุนี้แหละที่ทำให้ขยะในพื้นที่เทศบาลมีมาก ทำให้บ่อทิ้งขยะเต็มเร็วกว่าที่ควรจะเป็น”

ส่วนอีกหนึ่งเหตุผลที่น่าสนใจ จากการสัมภาษณ์ ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ให้เหตุผลตรงกันว่าสาเหตุที่ประชาชนไม่มีความตระหนักในการจัดการมูลฝอย แล้วทำให้บ่อทิ้งมูลฝอยของเทศบาลเต็ม คือ การขาดความสามัคคีในพื้นที่ การแบ่งพรรค แบ่งฝ่ายของประชาชนเอง ดังผู้ให้สัมภาษณ์ท่านหนึ่งบอกว่า “เคยเห็นมาตั้งแต่เด็ก ๆ คือคนฉลาดนี้ส่วนมากไม่รู้เป็นไงเนาะชอบแตกแยกกัน ขาดความสามัคคีกัน มาอันดับแรกเลย ตั้งแต่เด็กจนถึงบัดนี้ก็ยังเห็นอยู่ ถึงถ้าแก่ตรงนี้ไม่ได้ ก็มีดหมด ไม่รู้จะทำตรงไหนได้ คือต่างคนต่างก็ไปคนละทิศละทาง ไม่ชอบซึ่งกันและกัน จะมาทำงานร่วมกันยังไง บางทีเห็นด้วยกับสิ่งที่กำลังทำ แต่ด้วยความเกลียดชังของคน ถึงเสนอโครงการที่ดีมา ก็ไม่ทำ ไม่ให้ความร่วมมือ เหมือนกับที่เทศบาลพยายามตั้งกลุ่มธนาคารขยะให้ชาวบ้านดำเนินการกันเอง กลุ่มนี้ทำ กลุ่มนั้นไม่ให้ความร่วมมือ เลยไม่สำเร็จนั่นแหละ”

จากสาเหตุดังกล่าวข้างต้นผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ได้มีแนวคิดในการแก้ไขปัญหาบ่อทิ้งมูลฝอยของเทศบาลเดิม ดังนี้

1. เทศบาลควรประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง เพื่อปลูกฝังจิตสำนึก และกระตุ้นให้เกิดค่านิยมรักบ้านเกิด สร้างความสามัคคี สร้างความเป็นเจ้าของร่วมกันแก่ประชาชน เป็นหนทางที่จะทำให้ประชาชนให้ความร่วมมือกับการจัดการมูลฝอยในพื้นที่ได้
2. ศึกษาระบบการกำจัดมูลฝอยที่บ่อทิ้งใหม่ให้ครบวงจร โดยไปศึกษาดูงานที่บ่อทิ้งมูลฝอยของที่อื่นแล้วมาปรับปรุงของเรา
3. เปิดประมูลให้ภาคเอกชนเข้ามาบริหารจัดการคัดแยกและกำจัดมูลฝอยที่บ่อเก็บ และควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่น ที่ิงมูลฝอยที่บ่อเก็บของเทศบาล โดยเก็บค่าธรรมเนียม นำเข้าเป็นรายได้เพื่อใช้ในการจัดการมูลฝอยต่อไป ซึ่งการเสนอแนวทางดังกล่าวตรงกับผู้ที่สัมภาษณ์บางคนว่า “ปัญหาในเรื่องของบ่อทิ้งมูลฝอยของเทศบาลเต็ม แต่ในทางกลับกัน การที่เทศบาลตำบลฉลุงเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นใช้บ่อทิ้งมูลฝอยของเทศบาล ก็จะส่งผลให้มีปริมาณมูลฝอยที่บ่อทิ้งมูลฝอยมากขึ้น อันจะเป็นแรงจูงใจในการประมูลของเอกชนทางหนึ่งด้วย และเทศบาลก็อาจมีรายได้มากพอที่จะสร้างระบบทำลายมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพกว่า เช่น เตาเผามูลฝอยได้ เช่นกัน”